

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 441/2018-93

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. marca 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) v konaní o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátskou kanceláriou Balcar, Polanský & Spol. s. r. o., Školská 36, Nová Baňa, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jaroslav Polanský, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 30/2017 z 30. októbra 2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv

a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 30/2017 z 30. októbra 2017 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 30/2017 z 30. októbra 2017 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 374,81 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiatjeden centov) na účet jej právneho zástupcu – advokátskej kancelárie Balcar, Polanský & Spol. s. r. o., Školská 36, Nová Baňa, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 441/2018 z 28. novembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov účinného do 28. februára 2019 (ďalej len „zákon o organizácii ústavného súdu“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], J [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), v rozsahu, v ktorom namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným

dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 30/2017 z 30. októbra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Vo zvyšnej časti jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o organizácii ústavného súdu odmietol.

2. V súlade s čl. II bodom 2 písm. b) Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní vecí do senátu Mojmirom Mamojkom (sudca spravodajca) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Jana Laššáková a Mojmír Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. III. ÚS 441/2018 v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

3. Z ústavnej sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka podala 13. februára 2017 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 110/2015-1602 z 8. novembra 2016, ktorého prípustnosť vyvodzovala popri sebe z § 420 písm. e) a f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a zároveň aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení s poukazom na názor veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 (ďalej len „rozhodnutie veľkého senátu“) zaoberal len dôvodom dovolania podľa § 420 písm. e) CSP. Keďže vadu zmätočnosti označeného rozsudku krajského súdu nezistil a k posúdeniu ostatných dovolacích dôvodov nepristúpil, rešpektujúc uvedené rozhodnutie veľkého senátu, dovolanie sťažovateľky odmietol ako procesne neprípustné.

4. Sťažovateľka s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nesúhlasí. Je presvedčená o tom, že najvyšší súd svojvoľne interpretoval novú zákonnú úpravu prípustnosti dovolania podľa Civilného sporového poriadku a v rozpore so zákonom zásadne obmedzil rozsah prípustnosti dovolania. Okrem toho sťažovateľka vyjadruje

nespokojnosť i s posúdením dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP najvyšším súdom.

5. Vo vzťahu k vymedzeným námietkam sťažovateľka uvádza, že jej najvyšší súd nedal odpovede na jej podstatné argumenty, ktoré tvorili jadro podaného dovolania. V takomto postupe vidí sťažovateľka porušenie ňou vymedzených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Nestotožňuje sa s názorom najvyššieho súdu o tom, že kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania je vylúčená. Takýto právny záver považuje za absolútne rozporný s textom zákona. Citujúc znenie § 428 CSP poukazuje na jeho gramatický výklad, ktorý kumuláciu dovolacích dôvodov výslovne pripúšťa, ba kumuláciu až predvída, keďže zákonodarca pri vymedzení náležitostí dovolania predpokladá, že dovolateľ uvedie dovolacie dôvody (nielen jeden dovolací dôvod), ktorými odôvodňuje prípustnosť dovolania. Ak by chcel zákonodarca kumuláciu dovolacích dôvodov v novom procesnom predpise zakázať, z hľadiska právnej istoty musel a mal túto skutočnosť priamo uviesť do textu zákona (alebo minimálne do dôvodovej správy), čo však neurobil. Rozhodnutie veľkého senátu je preto prekvapivým a jeho aplikácia na dovolania podané do jeho vydania je rozporná s princípom právnej istoty, pretože dovolatelia o týchto právnych záveroch objektívne nemohli vedieť. Tak to bolo aj vo veci sťažovateľky, ktorá v čase vypracovania a podania dovolania vychádzala len z textu Civilného sporového poriadku, dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku, odbornej literatúry a rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, pričom rozhodnutie veľkého senátu v tom čase vydané nebolo. Sťažovateľka je toho názoru, že zmena rozhodovacej praxe najvyššieho súdu nemôže byť na ťarchu tej strany, ktorá v čase podania dovolania nemohla predvídať túto zmenu. Rozhodnutie najvyššieho súdu tak porušuje princíp právnej istoty, pretože v čase podania dovolania sťažovateľky neexistovalo žiadne rozhodnutie, ktoré by kumuláciu dovolacích dôvodov zakazovalo.

6. Ďalej sťažovateľka poukazuje na porušenie princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, pretože jej nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k jej dovolaniu označené ako „*Poukázanie na judikatúru Najvyššieho súdu*“ (doručené najvyššiemu súdu 12. apríla 2017 a jeho doplnenie 24. júla 2017), o týchto sa dozvedela až z uznesenia

najvyššieho súdu. Okrem toho sa najvyšší súd nezaoberal jej podaním označeným ako „Replika žalobcu k vyjadreniu žalovaného k dovolaniu žalobcu zo dňa 09.02.2017“, ktoré vôbec nezmieňuje a nevysporiadal sa ani s jeho obsahom. Pokiaľ teda najvyšší súd na jednej strane prihliada na podanie žalovaného, ktoré sťažovateľke ani nedoručil, a na strane druhej neprihliadol na vyjadrenie sťažovateľky, nedodrжал voči stranám princíp rovnosti zbraní ani princíp kontradiktórnosti konania na úkor sťažovateľky, ktorú tým oproti žalovanému znevýhodnil.

7. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy nálezom vyslovil, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej v záhlaví označené práva podľa ústavy, listiny a dohovoru. Zároveň požaduje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke náhradu trov konania.

8. Ústavný súd 18. decembra 2018 vyzval najvyšší súd, aby sa vyjadril k vecnej stránke prijatej sťažnosti a zaujal stanovisko k možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci.

9. Predsedníčka najvyššieho súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrila podaním zo 14. januára 2019 doručeným ústavnému súdu 31. januára 2019, v ktorom vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania. K jednotlivým námietkam sťažovateľky postupne uviedla: „*Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na rovnosť účastníkov..., ktorého sa mal podľa sťažovateľky dopustiť Najvyšší súd Slovenskej republiky nedoručením vyjadrenia žalovaného, uvádzame, že predmetná námietka nemôže obstať. Zákon v ustanoveniach § 436 ods. 3 a ods. 4 Civilného sporového poriadku... ukladá súdu povinnosť doručiť dovolanie na vyjadrenie protistrane a následne vyjadrenie protistrany doručiť dovolateľovi. Vychádzajúc z predkladacej správy súdu prvej inštancie z 5. júna 2017 konštatujeme, že uvedený zákonný postup bol dodržaný, keď dovolanie sťažovateľky bolo doručené žalovanému dňa 8. marca 2017 a následne vyjadrenie žalovaného bolo doručené sťažovateľke dňa 4. mája 2017. Vo vzťahu k prípadným ďalším vyjadreniam sporových strán v rámci dovolacieho konania uvádzame, že zákon neukladá súdu povinnosť*

tieto opätovne doručovať, čím je sledovaný legitímny cieľ, aby nedochádzalo k zbytočnému reťazeniu vyjadrení strán sporu, ktoré by sa následne mali doručovať na vyjadrenie druhej strane, čo by mohlo mať za následok predlžovanie rozhodovania dovolacieho súdu. prípadne v krajnom prípade aj nemožnosť dovolacieho súdu o dovolaní rozhodnúť.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu... konštatujeme, že dovolací súd sa s predmetnou námietkou... vysporiadal, pričom v tejto časti v podrobnostiach poukazujeme na odôvodnenie uznesenia...

Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru videla sťažovateľka v skutočnosti, že dovolací súd sa podľa jej názoru odmietol zaoberať dôvodmi prípustnosti dovolania zakotvenými v ustanoveniach § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a tieto vôbec neprejednal z dôvodu viazanosti závermi uznesením veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo/2/2017. Vo vzťahu k predmetnej námietke sťažovateľky poukazujeme na znenie ustanovenia § 48 ods. 3 prvá veta C. s. p., podľa ktorého právny záver vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný. V čase rozhodovania o dovolaní sťažovateľky bol senát 3 O viazaný závermi vyslovenými v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo/2/2017. Vo veci rozhodujúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky postupoval v súlade so zákonom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom sporovom konaní tak, ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade (rovnako aj II. ÚS 122/05, III. ÚS 591/2013).

V čase rozhodovania dovolacieho súdu pritom samotný Ústavný súd Slovenskej republiky považoval vo svojich rozhodnutiach za ústavne konformný záver o neprípustnosti kumulácie dôvodov... Až následne, po podaní predmetnej ústavnej sťažnosti, Ústavný súd Slovenskej republiky dospel v uznesení z 25. apríla 2018. sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 k opačnému právnemu názoru, ktorý bol následne prezentovaný aj v jeho ďalších nálezoch (napr. I. ÚS 643/2017 a IV. ÚS 49/2018).“

10. Vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu zaslal ústavný súd 31. januára 2019 právnenému zástupcovi sťažovateľky s možnosťou zaujať k nemu stanovisko a vyjadriť sa k možnému upusteniu od ústneho pojednávania. Právny zástupca sťažovateľky 1. marca 2019 doručil ústavnému súdu svoje vyjadrenie a zároveň vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci. K stanovisku predsedníčky najvyššieho súdu uviedol, že jej argumentáciu považuje za nesprávnu a v plnom rozsahu odkázal na obsah ústavnej sťažnosti.

11. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý zrušil zákon o organizácii ústavného súdu (§ 251 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a stanoviskom najvyššieho súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. k čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

17. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom strán sporu (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka

materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

18. Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Právo na súdnu a inú právnu ochranu poskytuje ústava každému právu, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravené a ktorého sa zákonom ustanoveným postupom možno domáhať na súdnom alebo inom orgáne Slovenskej republiky. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

19. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci, má pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa strane sporu poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak strana sporu splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (napr. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

20. Ústavný súd taktiež konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto

rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

21. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré im predchádzali, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

22. V kontexte sťažostnej argumentácie sťažovateľky je predmetom posúdenia zo strany ústavného súdu otázka, či je z ústavného hľadiska udržateľný taký prístup najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní, v zmysle ktorého je zakázaná kumulácia dovolacích dôvodov, v dôsledku čoho sa najvyšší súd obmedzil vo veci sťažovateľky na posúdenie jedného dovolacieho dôvodu, toho, ktorý v opravnom prostriedku uviedla ako prvý v poradí [§ 420 písm. e) CSP], a neskúmal ďalšie namietané dovolacie dôvody [podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP].

23. Zákaz kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bol od prijatia rozhodnutia veľkého senátu predmetom všeobecnej diskusie a kritiky odbornej verejnosti. Vzhľadom na nejednotnosť názorov ústavného súdu v otázke posúdenia ústavnej konformnosti takéhoto názoru vyjadreného v označenom uznesení veľkého senátu aplikovaného vo viacerých prípadoch, na čo poukázala aj predsedníčka najvyššieho súdu vo svojom stanovisku, bol aj predmetom zjednotenia názorov v pléne ústavného súdu podľa § 6 zákona o organizácii ústavného súdu, pričom v konaní vedenom pod sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 bolo 25. apríla 2018 prijaté uznesenie pléna ústavného súdu s ďalej uvedeným zjednocujúcim stanoviskom, ktorým sú jednotlivé senáty podľa § 6 poslednej vety zákona o organizácii ústavného súdu pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach viazané.

24. V zmysle stanoviska pléna ústavného súdu: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (PLz. ÚS 1/2018).“

25. Prijaté zjednocujúce stanovisko ústavného súdu je plne aplikovateľné aj v prerokovávanej veci a ústavný súd naň v plnom rozsahu poukazuje.

26. Z tohto dôvodu ústavný súd uzatvára, že pokiaľ najvyšší súd neposúdil súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania sťažovateľky, ale obmedzil sa len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 písm. e) CSP, t. j. z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorú sťažovateľka uviedla na prednejšom mieste, porušil tým základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

27. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

28. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny,

ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

29. V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Týmto sa zároveň otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd sám nanovo vyrovnal s ochranou ďalších namietaných práv sťažovateľky. Preto ústavný súd, riadiac sa zásadou minimalizácie zásahov do činnosti všeobecných súdov a uprednostňujúc v zmysle princípu subsidiarity právnou ochranu poskytovanú všeobecným súdom, sťažnosti sťažovateľky vo zvyšnej časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

III.

30. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

31. Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky si uplatnil trovy konania za dva úkony právnej služby v celkovej výške 374,81 €.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2017, ktorá bola 921 €, keďže ide o úkony právnej služby vykonané v roku 2018. Náhradu trov konania priznal ústavný súd za dva úkony právnej služby – prevzatie a prípravu zastupovania a podanie sťažnosti. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2018 v zmysle § 11

ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 153,50 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 162,71 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2018. Keďže advokátska kancelária ako právnická osoba je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH tak v konaní pred ústavným súdom predstavujú celkovú sumu 390,50 €. Vzhľadom na to, že výška trov konania uplatnená sťažovateľkou neprevyšuje túto sumu, ústavný súd priznal sťažovateľke odmenu vo výške uplatnenej jej právnym zástupcom (bod 3 výroku nálezu).

33. Náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2019